

Briselē, 2022. gada 21. jūnijā
(OR. en)

10429/22

Starpiestāžu lieta:
2022/0204(COD)

TRANS 410
RELEX 835

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsēkretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2022. gada 21. jūnijs
Saņēmējs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
K-jas dok. Nr.:	COM(2022) 313 final
Temats:	Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA, ar ko, ņemot vērā Krievijas iebrukumu Ukrainā, nosaka īpašus un pagaidu pasākumus attiecībā uz autovadītāja dokumentiem, ko Ukraina izdevusi saskaņā ar tās tiesību aktiem

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2022) 313 *final*.

Pielikumā: COM(2022) 313 *final*

Briselē, 20.6.2022.
COM(2022) 313 final

2022/0204 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko, ņemot vērā Krievijas iebrukumu Ukrainā, nosaka īpašus un pagaidu pasākumus attiecībā uz autovadītāja dokumentiem, ko Ukraina izdevusi saskaņā ar tās tiesību aktiem

(Dokuments attiecas uz EEZ)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā, kas sākās 2022. gada 24. februārī, pirmajās desmit nedēļās vairāk nekā pieci miljoni cilvēku ir pametuši Ukrainu, bēgot no bruņotā konflikta un meklējot patvērumu kaimiņvalstīs, galvenokārt Eiropas Savienībā¹. Jau 2022. gada 4. martā ES novērtēja no Ukrainas pārvietoto personu masveida pieplūdumu un piedāvāja pārvietotajām personām pagaidu aizsardzību². Padomes Īstenošanas lēmumā (ES) 2022/382 (2022. gada 4. marts) ir noteiktas to personu kategorijas, kurām saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir tiesības uz pagaidu aizsardzību vai pienācīgu aizsardzību. Pagaidu aizsardzība ietver tiesības saņemt uzturēšanās atļauju uz visu aizsardzības laiku un cita starpā piekļūt izmitināšanai, skolām, veselības aprūpei un nodarbinātībai. Vienas dalībvalsts izsniegta uzturēšanās atļauja dod tiesības ceļot Savienībā uz 90 dienām 180 dienu laikposmā.

Vadītāja apliecība uzlabo tās turētāja mobilitāti un atvieglo ikdienas dzīvi, jo tā ļauj vadīt mehāniskos transportlīdzekļus uz koplietošanas ceļiem. Šajā kontekstā tā veicina personu, kurām saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir piešķirta pagaidu aizsardzība vai pienācīga aizsardzība, līdzdalību ekonomiskajā un sociālajā darbībā viņu jaunajā vidē.

Saskaņā ar 1968. gadā Vīnē parakstītās Konvencijas par ceļu satiksmi (turpmāk tekstā — “Vīnes konvencija”) 41. pantu katra Līgumslēdzēja puse ar zināmiem nosacījumiem atzīst citā līgumslēdzējā pusē pienācīgi izsniegta vietējās un/vai starptautiskās transportlīdzekļa vadīšanas atļaujas. Ukraina un 23 dalībvalstis ir ratificējušas Vīnes konvenciju un piemēro tās noteikumus attiecībā starp tām; tomēr Spānija nav ratificējusi Vīnes konvenciju, savukārt Kipra, Malta un Īrija nav tās līgumslēdzējas puses.

Noteikumi un procedūras, kas saistītas ar trešo valstu vadītāju apliecību atzīšanu un apmaiņu, dažādās dalībvalstīs atšķiras, cita starpā atkarībā no to tiesību aktu īpašajiem noteikumiem vai spēkā esošajiem divpusējiem nolīgumiem starp dalībvalstīm un attiecīgo trešo valsti. Attiecībā uz personām, uz kurām attiecas pagaidu aizsardzība vai pienācīga aizsardzība saskaņā ar valsts tiesību aktiem ar derīgu Ukrainas izdotu vadītāja apliecību, ir lietderīgi paredzēt saskaņotu sistēmu vadītāja apliecību atzīšanai Savienības teritorijā tik ilgi, kamēr ir spēkā pagaidu aizsardzības periods.

Parasti personām, kurām ir pagaidu aizsardzība vai pienācīga aizsardzība saskaņā ar valsts tiesību aktiem un kurām ir derīga Ukrainas izdota vadītāja apliecība, vajadzētu būt iespējai izmantot savu vadītāja apliecību ES teritorijā tik ilgi, kamēr ir spēkā pagaidu aizsardzība. Ņemot vērā aizsardzības pagaidu raksturu, nevajadzētu būt vajadzībai nomainīt Ukrainas vadītāja apliecību pret dalībvalsts izdotu vadītāja apliecību. Tas ievērojami atvieglo slogu dalībvalstu kompetentajām iestādēm, jo pretējā gadījumā tām, iespējams, būtu jāapmaina miljoniem Ukrainas vadītāja apliecību. Tajā pašā laikā personām, kas saņem pagaidu aizsardzību vai pienācīgu aizsardzību saskaņā ar valsts tiesību aktiem, nebūs nekavējoties jāiztur cits teorētisks un/vai praktisks vadītāja apliecības pārbaudījums — bieži vien svešvalodā — un/vai jāiziet medicīniskās pārbaudes pagaidu dzīvesvietas dalībvalstī.

Saskaņā ar Vīnes Konvenciju par ceļu satiksmi līgumslēdzējas puses var pieprasīt, lai citas līgumslēdzējas puses izdotas vadītāja apliecības turētājam papildus iekšzemes braukšanas

¹ Avots: UNHCR (<https://data2.unhcr.org/en/situations/ukraine>).

² Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2022/382 (2022. gada 4. marts), ar ko Direktīvas 2001/55/EK 5. panta nozīmē konstatē no Ukrainas pārvietoto personu masveida pieplūduma esamību un nosaka pagaidu aizsardzības ieviešanu (OV L 71, 4.3.2022., 1. lpp.).

atļaujai būtu starptautiska braukšanas atļauja (kas balstīta uz saskaņotu formātu). Šajā ziņā prakse dažādās dalībvalstīs atšķiras, un Ukrainas vadītāja apliecību turētāju starptautiskā braukšanas atļauja bieži ir īpaši nepieciešama dažās dalībvalstīs, ja vietējās autovadītāja atļaujas ir rakstītas tikai kirilicas burtiem, bet citās tas tā nav. Kamēr vien karadarbība Ukrainā turpinās, Ukrainas vadītāja apliecību turētājiem ir gandrīz neiespējami iegūt starptautisku vadītāja apliecību, ko izsniegušas Ukrainas kompetentās iestādes. Tāpēc personas, kas saņem pagaidu aizsardzību vai pienācīgu aizsardzību saskaņā ar valsts tiesību aktiem, būtu jāatbrīvo no prasības, ka papildus Ukrainas braukšanas atļaujai ir jābūt starptautiskai transportlīdzekļa vadīšanas atļaujai, vismaz tik ilgi, kamēr ir spēkā pagaidu aizsardzības periods. Šādos ārkārtas apstākļos būtu jāatsakās arī no apliecināta tulkojuma no pašreizējām Ukrainas autovadītāja apliecībām, jo tas var izrādīties dārgi un radītu papildu izdevumus cilvēkiem, kuri, iespējams, ir zaudējuši visus ietaupījumus, bēgot no savas valsts. Turklāt visā Eiropas Savienībā ārpus lielām pilsētām ir maz sertificētu tulkoātāju, un apliecinātu tulkojumu sniegšanai bieži vien ir nepieciešams personīgi uzrādīt dokumentu oriģinālus.

Līdzīgi apsvērumi attiecas uz autobusu un kravas automobiļu vadītāju profesionālās kompetences sertifikātiem. Šādu PKS administratīvais derīgums parasti nepārsniedz piecus gadus saskaņā ar Direktīvu 2003/59/EK³, ko Ukraina jau ir īstenojusi attiecībā uz transportlīdzekļu vadītājiem, kuri veic starptautiskos pārvadājumus⁴. Ņemot vērā kontekstu, kvalificētiem profesionāliem autovadītājiem, kas pametuši Ukrainu kara dēļ, būtu jānodrošina pienācīga piekļuve saimnieciskajai darbībai ES. Lai izstrādātu šā priekšlikuma attiecīgo noteikumu efektīvu saskaņotu īstenošanu, Komisija organizēs viedokļu apmaiņu par dalībvalstu pieņemtajiem valsts noteikumiem ar ekspertiem, kas iecelti saskaņā ar Direktīvas 2003/59/EK 11.a panta 4. punktu.

Kā izklāstīts ES un Ukrainas solidaritātes joslu rīcības plānā, un šajā sakarā būtu jāatvieglo Ukrainas profesionālo autovadītāju piekļuve nodarbinātībai Eiropas Savienībā, nosakot īpašus noteikumus par profesionālās kompetences sertifikātu izsniegšanu Ukrainas profesionāliem autovadītājiem. Ņemot vērā kravas automobiļu vadītāju vispārējo pieaugošo trūkumu, pēc pašreizējās Melnās jūras ostu bloķēšanas būtu jāstiprina ES un Ukrainas alternatīvās loģistikas saiknes un Ukrainas turpmākā piekļuve tās eksporta tirgiem.

Vadītāju apliecībām un profesionālās kompetences sertifikātiem parasti ir ierobežots derīguma termiņš. Tomēr tikmēr, kamēr Ukrainā plosās karš, Ukraina, iespējams, nespēs nodrošināt administratīvo atbalstu, kas vajadzīgs, lai atsevišķi atjaunotu šos dokumentus. Šādā ārkārtas situācijā Ukrainas valdība varētu nolemt pagarināt šo dokumentu derīguma termiņu. Šādā gadījumā Ukrainai būtu pienācīgi jāinformē Savienība un dalībvalstis par šādiem pagarinājumiem. Dalībvalstīm būtu jāatzīst Ukrainas vadītāja apliecību derīguma termiņa pagarinājums, kas pārsniedz to administratīvo derīguma termiņu, vismaz līdz pagaidu aizsardzības perioda beigām.

Bēgšanas apstākļi bieži ir saistīti ar svarīgu dokumentu, piemēram, autovadītāja apliecību vai profesionālās kompetences sertifikātu, pazaudēšanu vai zādzību vai to atstāšanu kara zonā bez tūlītējas iespējas tos atgūt. Šādos gadījumos, veicot pārbaudi, piemēram, Ukrainas

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/59/EK (2003. gada 15. jūlijs) par dažu kravu vai pasažieru pārvadāšanai paredzētu autotransporta līdzekļu vadītāju sākotnējās kvalifikācijas iegūšanu un periodisku apmācību, par Padomes Regulas (EEK) Nr. 3820/85 un Padomes Direktīvas 91/439/EEK grozīšanu un Padomes Direktīvas 76/914/EEK atcelšanu (OV L 226, 10.9.2003., 4. lpp.).

⁴ Saskaņā ar ES un Ukrainas 2014. gada Asociācijas nolīguma XXXII pielikuma noteikumiem (OV L 161, 29.5.2014., 1961.–1967. lpp.). Attiecībā uz transportlīdzekļu vadītājiem, kas iesaistīti tikai iekšzemes pārvadājumos Ukrainā, direktīvas īstenošana bija paredzēta 2019. gada 1. novembrī, bet tā ir aizkavējusies.

elektroniskajā vadītāja apliecību reģistrā, dalībvalstīm būtu jāspēj izdot pagaidu apliecības, kas aizstāj sākotnējās apliecības uz pagaidu aizsardzības laiku. Dalībvalstu kompetento iestāžu piekļuve Ukrainas vadītāju apliecību reģistram atvieglotu šādu soli. Bez iespējas pārbaudīt pārvietoto personu sniegtās informācijas autentiskumu dalībvalstīm būtu jāatsakās izdot šādus pagaidu transportlīdzekļa vadītāja dokumentus. Turklāt saskaņā ar Ukrainas Digitālās pārveides ministrijas sniegto informāciju, izmantojot mobilo pilsoņu portāla lietojumprogrammu *DIIA* (“Darbība”), ir izdoti gandrīz 5,7 miljoni autovadītāju apliecību. *DIIA* ļauj izdot un pārbaudīt elektroniskos dokumentus un sniegt sabiedriskos pakalpojumus. Neraugoties uz to, ka *DIIA* lietotne neatbilst 2021. gada septembrī publicētajam ISO standartam 18013–5 par mobilām vadītāju apliecībām, tā dod iespēju pārbaudīt transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, atbilstīgi ārkārtas situācijai, uz kuru attiecas šī regula.

Visbeidzot, šīs regulas noteikumi attiecas uz ārkārtas apstākļiem un paredz atbrīvojumus, kurus parastos apstākļos nevajadzētu atkārtot. Tādēļ ir īpaši svarīgi, lai šīs regulas īstenošana neveicinātu ceļu satiksmes dalībnieku un gājēju apdraudējumu dēļ tā, ka cilvēki bez prasmēm varētu braukt pa ES ceļiem. Šajā sakarā dalībvalstu kompetentajām iestādēm būtu jāīsteno atbilstīgi pasākumi, lai apkarotu krāpšanu un viltošanu.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Ierosinātās regulas noteikumi papildina spēkā esošos Savienības noteikumus par vadītāju apliecībām (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/126/EK (2006. gada 20. decembris) par vadītāju apliecībām⁵) un par dažu kravu vai pasažieru pārvadāšanai paredzētu autotransporta līdzekļu vadītāju sākotnējās kvalifikācijas iegūšanu un periodisku apmācību (Direktīva 2003/59/EK). Nevienā no abām direktīvām nav ietverti kopīgi noteikumi par trešo valstu izdoto attiecīgo dokumentu atzīšanu. Tomēr šāda kopēja sistēma ir vajadzīga īpašajā un ārkārtas situācijā, kas izriet no Krievijas neprovocētās un nepamatotās militārās agresijas pret Ukrainu, jo tā ļauj īstenot administratīvu pieeju, kas samazina birokrātisko slogu un vienlaikus nodrošina ceļu satiksmes drošību visā Savienībā.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Šis priekšlikums papildina Savienības noteikumus par pārvietoto personu pagaidu aizsardzību, jo īpaši Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382 (2022. gada 4. marts), ar ko Direktīvas 2001/55/EK 5. panta nozīmē konstatē no Ukrainas pārvietoto personu masveida pieplūduma esamību un nosaka pagaidu aizsardzības ieviešanu⁶, ar kuru pirmo reizi tika noteikts, ka Savienībā notiek tādu pārvietoto personu masveida pieplūdums, kurām bruņota konflikta rezultātā nācās pamest Ukrainu saskaņā ar Padomes Direktīvu 2001/55/EK (2001. gada 20. jūlijs) par obligātajiem standartiem, lai pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā sniegtu tām pagaidu aizsardzību, un par pasākumiem, lai līdzsvarotu dalībvalstu pūliņus, uzņemot šādas personas un uzņemoties ar to saistītās sekas⁷. Priekšlikums ļauj šīm pārvietotajām personām izmantot dokumentus, kas vajadzīgi mehānisko transportlīdzekļu vadīšanai Savienības publiskajā ceļu tīklā un transportlīdzekļa vadīšanas profesionālās darbības veikšanai, tādējādi veicinot šo pārvietoto personu ekonomisko un sociālo integrāciju. Šis priekšlikums paredz arī dažas nelielas atkāpes no Direktīvas 2003/59/EK un Direktīvas 2006/126/EK, kurās ņemtas vērā konkrētās situācijas vajadzības.

⁵ OV L 403, 30.12.2006., 18. lpp.

⁶ OV L 71, 4.3.2022., 1. lpp.

⁷ OV L 212, 7.8.2001., 12. lpp.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 91. panta 1. punkta c) apakšpunkts.

• Subsidiaritāte

Savienība jau ir pieņēmusi likumdošanas pasākumus attiecībā uz vadītāju apliecībām (Direktīva 2006/126/EK) un par dažu kravu vai pasažieru pārvadāšanai paredzētu autotransporta līdzekļu vadītāju sākotnējās kvalifikācijas iegūšanu un periodisku apmācību (Direktīva 2003/59/EK). Iepriekš izklāstītie grozījumi ir Savienības kompetencē saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 91. panta 1. punkta c) apakšpunktu. Saskaņā ar šo noteikumu Eiropas Parlamentam un Padomei, rīkojoties saskaņā ar koplēmuma procedūru, jānosaka pasākumi, lai uzlabotu transporta drošību.

Ierosināto noteikumu mērķis ir uzlabot ceļu satiksmes drošību kā transporta drošības aspektu, vienlaikus nodrošinot to personu ekonomisko un sociālo integrāciju, kuras pārvietotas Krievijas agresijas pret Ukrainu rezultātā. Šādu pasākumu mērķis ir nodrošināt, ka personas, uz kurām attiecas pagaidu aizsardzība, var brīvi pārvietoties Savienībā, vadot mehāniskos transportlīdzekļus, kā arī tām ir tiesības strādāt, veicot profesionālu vadītāja darbu, vienlaikus nodrošinot, ka tās to dara saskaņā ar Savienībā piemērojamiem drošības aspektiem un standartiem.

Šīs regulas mērķi nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, jo tam ir vajadzīgs saskaņots tiesiskais regulējums un koordinācija attiecībā uz problēmu, ko izraisījis karš Ukrainā un kura skar Eiropas Savienību kopumā. Tāpēc rīcības mēroga un iedarbības dēļ to var labāk sasniegt Savienības līmenī.

• Proporcionalitāte

Šī Savienības rīcība ir vajadzīga, lai sasniegtu mērķi — pienācīgi darbojošos pagaidu aizsardzības mehānismus, kas paredzēti attiecīgajos Savienības tiesību aktos, ņemot vērā Krievijas neprovocētās un nepamatotās agresijas pret Ukrainu apmēru un nopietnību. Ierosinātā regula ietver mērķtiecīgus pagaidu pasākumus, kuri ir cieši saistīti ar pašreizējo situāciju un aprobežojas ar to, kas ir nepieciešams, lai nodrošinātu juridisko noteiktību, satiksmes drošību un iekšējā tirgus netraucētu darbību.

• Juridiskā instrumenta izvēle

Šis priekšlikums attiecas uz īpašiem noteikumiem, kas ietekmē vairāku direktīvu piemērošanu. Ierosinātā tiesību akta noteikumi būtu jāpiemēro nekavējoties un tieši, lai garantētu juridisko noteiktību pārvadātājiem un citām attiecīgajām personām, kā arī dalībvalstu iestādēm. Tāpēc šim tiesību aktam vajadzētu būt regulai, kas ir tieši piemērojama un kas nav jātransponē valstu tiesību aktos.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

• Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes

Neattiecas tāpēc, ka šis priekšlikums, kas nav saistīts ar spēkā esošo tiesību aktu mērķiem, ir vajadzīgs ārkārtas, pagaidu un vienreizēja gadījuma dēļ.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Ņemot vērā jautājuma steidzamību, oficiāla apspriešanās ar ieinteresētajām personām nav veikta. Tomēr ar Vadītāju apliecību komitejas locekļiem ir notikušas četras neformālas viedokļu apmaiņas (2022. gada 17. martā, 31. martā, 13. aprīlī un 12. maijā), nedaudz pievēršoties arī profesionālās kompetences sertifikātu jautājumam.

Apspriešanās apstiprināja, ka noteikumi, kas attiecas uz trešo valstu izdoto oficiālo transportlīdzekļu vadītāju dokumentu atzīšanu, ir dažādi. Situācija dalībvalstīs ievērojami atšķiras, jo valsts noteikumi reglamentē lielāko daļu attiecīgo aspektu. Ņemot vērā situācijas vērienu un vajadzību veikt tūlītējus pasākumus, dalībvalstu eksperti ir uzskatījuši par nepieciešamu ES rīcību šajā jomā.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Kā paskaidrots iepriekš, steidzamības dēļ ekspertu atzinumu pieprasīšana nebija iespējama.

- **Ietekmes novērtējums**

Ņemot vērā jautājuma steidzamību, ietekmes novērtējums nav veikts. Šis priekšlikums nekādā gadījumā nemaina attiecīgo Savienības tiesību aktu principus un mehānismus.

- **Pamattiesības**

Šā priekšlikuma mērķis ir atvieglot tādu personu brīvu pārvietošanos Savienībā, kuras saņem pagaidu aizsardzību vai pienācīgu aizsardzību saskaņā ar valstu tiesību aktiem.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Neattiecas.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Neattiecas.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko, ņemot vērā Krievijas iebrukumu Ukrainā, nosaka īpašus un pagaidu pasākumus attiecībā uz autovadītāja dokumentiem, ko Ukraina izdevusi saskaņā ar tās tiesību aktiem

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 91. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu⁸,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu⁹,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Krievijas bruņotie spēki 2022. gada 24. februārī sāka plaša mēroga iebrukumu Ukrainā no vairākām vietām Krievijas Federācijā, no Baltkrievijas un no teritorijām Ukrainā, kuras neatrodas Ukrainas valdības kontrolē. Tā rezultātā plašas Ukrainas teritorijas tagad ir bruņota konflikta zonas, no kurām ir aizbēguši vai patlaban bēg miljoniem cilvēku.
- (2) Reaģējot uz šo neprovocēto un nepamatoto militāro agresiju pret Ukrainu, Padome pirmo reizi ir konstatējusi, ka Savienībā notiek tādu pārvietoto personu masveida pieplūdums, kurām bruņota konflikta rezultātā nācās pamest Ukrainu saskaņā ar Padomes Direktīvu 2001/55/EK¹⁰, tās Īstenošanas lēmumā (ES) 2022/382¹¹, kurā noteiktas pārvietoto personu kategorijas, kurām Savienībā ir tiesības uz pagaidu aizsardzību vai pienācīgu aizsardzību saskaņā ar valsts tiesību aktiem.
- (3) Vadītāja apliecība uzlabo tās turētāja mobilitāti un atvieglo ikdienas dzīvi, jo tā ļauj vadīt mehāniskos transportlīdzekļus uz koplietošanas ceļiem. Profesionālās kompetences sertifikāts ir vajadzīgs, lai uzņemumā, kas veic uzņēmējdarbību Eiropas

⁸ OV C [...], [...], [...]. lpp.

⁹ OV C [...], [...], [...]. lpp.

¹⁰ Padomes Direktīva 2001/55/EK (2001. gada 20. jūlijs) par obligātajiem standartiem, lai pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā sniegtu tām pagaidu aizsardzību, un par pasākumiem, lai līdzsvarotu dalībvalstu pūliņus, uzņemot šādas personas un uzņemoties ar to saistītās sekas (OV L 212, 7.8.2001., 12. lpp.).

¹¹ Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2022/382 (2022. gada 4. marts), ar ko Direktīvas 2001/55/EK 5. panta nozīmē konstatē no Ukrainas pārvietoto personu masveida pieplūduma esamību un nosaka pagaidu aizsardzības ieviešanu (OV L 71, 4.3.2022., 1. lpp.).

Savienībā, strādātu kā profesionāls kravas un pasažieru pārvadājumu vadītājs. Šajā kontekstā abi dokumenti veicina personu, kurām saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir piešķirta pagaidu aizsardzība vai pienācīga aizsardzība, līdzdalību ekonomiskajā un sociālajā darbībā viņu jaunajā vidē.

- (4) Saskaņā ar XXXII pielikumu Asociācijas nolīgumā starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Ukrainu, no otras puses¹², Ukraina ir tuvinājusi savus tiesību aktus Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/59/EK¹³ noteikumiem, jo īpaši, lai ļautu izsniegt atbilstošus profesionālās kompetences sertifikātus starptautisko pārvadājumu autobusu un kravas automobiļu vadītājiem.
- (5) 1968. gadā Vīnē noslēgtajā Konvencijā par ceļu satiksmi ("1968. gada Konvencija par ceļu satiksmi"), kuras līgumslēdzēja puse ir Ukraina, ir paredzēti daži noteikumi, kas ļauj ar zināmiem nosacījumiem atzīt braukšanas atļaujas. Tomēr ne visas dalībvalstis ir minētās konvencijas dalībnieces. Turklāt pašlaik nav saskaņota Savienības regulējuma vadītāja apliecību vai profesionālās kompetences sertifikātu apmaiņai, ko izdevušas trešās valstis, piemēram, Ukraina. Prasības saistībā ar iespējamu vadītāja apliecību apmaiņu galvenokārt ir noteiktas dalībvalstu tiesību aktos vai spēkā esošajos divpusējos nolīgumos starp šīm dalībvalstīm un Ukrainu. Atšķirīgas prasības dažādās Savienības dalībvalstīs, jo īpaši attiecībā uz vadītāja apliecību un profesionālās kompetences sertifikātu atzīšanu, var negatīvi ietekmēt to pārvietoto personu dzīvi un brīvības, kuras bēg no Krievijas militārās agresijas pret Ukrainu laikā, kad šīs personas ir īpaši neaizsargātas.
- (6) Tāpēc šajā sakarā ir lietderīgi izveidot vienotu Savienības regulējumu, ko piemēro Ukrainas izdotu vadītāja apliecību atzīšanai, kuras ir tādu personu rīcībā, uz kurām attiecas pagaidu aizsardzība vai pienācīga aizsardzība saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Lai samazinātu slogu dalībvalstu iestādēm un personām, kas saņem pagaidu aizsardzību vai pienācīgu aizsardzību saskaņā ar valsts tiesību aktiem, vadītāju apliecības, ko Ukraina pienācīgi izsniegusi šīm personām, būtu jāatzīst tik ilgi, kamēr beidzas viņu pagaidu aizsardzības periods, un to turētājiem tās nav jāapmaina.
- (7) 1968. gada Konvencijā par ceļu satiksmi ir noteikts, ka transportlīdzekļu vadītāju atļauju turētājiem dažos gadījumos ir jāuzrāda starptautiskas transportlīdzekļa vadīšanas atļaujas, lai tiktu atzītas viņu tiesības vadīt transportlīdzekli. Viņiem var arī prasīt uzrādīt turētāja apliecības apliecinātu tulkojumu. Šīs prasības rada nesamērīgu slogu cilvēkiem, kas pārvietoti no Ukrainas, un daudzos gadījumos ir maz ticams, ka tās izpildīs. Tāpēc šādu dokumentu uzrādīšana Savienības teritorijā nebūtu jāpieprasa personām, kurām ir pagaidu aizsardzība vai pienācīga aizsardzība saskaņā ar valsts tiesību aktiem.
- (8) Neraugoties uz to, ka Ukraina jau ir tuvinājusi savus tiesību aktus Direktīvai 2003/59/EK attiecībā uz transportlīdzekļu vadītājiem, kas veic starptautiskos pārvadājumus, Ukrainas profesionālajiem transportlīdzekļu vadītājiem, kuri vēlas strādāt Savienībā dibinātos autotransporta uzņēmumos, joprojām ir jāsaņem profesionālās kompetences sertifikāts, kas izdots kādā dalībvalstī. Tādēļ dalībvalstīm, kas plāno izdot īpašu profesionālās kompetences sertifikātu personām, kurām saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir pagaidu aizsardzība vai pienācīga aizsardzība un kurām ir

¹² OV L 161, 29.5.2014., 3. lpp.

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/59/EK (2003. gada 15. jūlijs) par dažu kravu vai pasažieru pārvadāšanai paredzētu autotransporta līdzekļu vadītāju sākotnējās kvalifikācijas iegūšanu un periodisku apmācību, par Padomes Regulas (EEK) Nr. 3820/85 un Padomes Direktīvas 91/439/EEK grozīšanu un Padomes Direktīvas 76/914/EEK atcelšanu (OV L 226, 10.9.2003., 4. lpp.).

profesionālās kompetences sertifikāti, ko Ukraina izdevusi saskaņā ar Ukrainas valsts tiesību aktiem, vajadzētu būt iespējai izdot Direktīvā 2003/59/EK minēto vadītāja kvalifikācijas karti vai attiecīgajā vadītāja apliecībā atzīmēt īpašo Savienības pagaidu kodu “95.01”, lai attiecīgajām personām piešķirtu tādas pašas tiesības profesionālās kompetences sertifikāta turētājam, ko izdevusi Ukraina, kā definēts 2. panta b) punktā, kā personām, kas ir kvalificētas veikt transportlīdzekļa vadīšanas darbības, uz kurām attiecas Direktīvas 2003/59/EK 1. pants. Šajā nolūkā dalībvalstīm būtu jāpieņem valsts noteikumi, ar ko nosaka papildu obligātās apmācības un turpmākās pārbaudes darbības jomu un ilgumu, lai nodrošinātu, ka attiecīgās personas atbilst standartiem, kas attiecas uz sākotnējo kvalifikāciju un periodisko apmācību, kā noteikts Direktīvā 2003/59/EK. Ja tiek paziņots par profesionālās kompetences sertifikāta nozaudēšanu vai zādzību, dalībvalstīm būtu arī jāpārbauda, tostarp Ukrainas kompetentajās iestādēs, vai attiecīgajai personai ir derīgs profesionālās kompetences sertifikāts, ko izdevusi Ukraina, pirms konkrētā profesionālās kompetences sertifikāta izdošanas.

- (9) Tā kā vadītāju apliecībām un profesionālās kompetences sertifikātiem parasti ir ierobežots derīguma termiņš, tie ir regulāri jāatjauno. Pašreizējā situācija neļauj Ukrainai veikt savus uzdevumus parastā veidā, tāpēc tā var nebūt spējīga atjaunot esošos administratīvos dokumentus. Tādēļ dalībvalstīm būtu jāatzīst visi iespējamie lēmumi, ko Ukraina pieņēmusi vai pieņems, lai atjaunotu transportlīdzekļa vadītāja dokumentus, kuru derīguma termiņš ir beidzies vai kuru derīguma termiņš beigsies, tik ilgi, kamēr ir spēkā pagaidu aizsardzības periods. Ukrainai par šādiem lēmumiem būtu pienācīgi jāinformē Savienība un tās dalībvalstis.
- (10) Bēgšanas apstākļi bieži ir saistīti ar autovadītāja apliecību pazaudēšanu vai zādzību vai to atstāšanu kara zonā bez tūlītējas iespējas tās atgūt. Šādos gadījumos būtu jāļauj dalībvalstīm izdot pagaidu vadītāja apliecības, kas aizstāj sākotnējās vadītāja apliecības uz pagaidu aizsardzības laiku, ar noteikumu, ka dalībvalstu kompetentās iestādes var pārbaudīt pārvietoto personu sniegto informāciju, piemēram, piekļūstot Ukrainas valsts reģistriem. Šādi dokumenti būtu savstarpēji jāatzīst Savienībā, un to administratīvais derīgums nedrīkstētu pārsniegt pagaidu aizsardzības termiņu.
- (11) Cīņa pret krāpšanu un viltošanu ir būtiska ceļu satiksmes drošības un tiesībaizsardzības nodrošināšanai. Šajā sakarā šīs regulas īstenošanas ietvaros būtu jāizveido koordinācijas mehānismi efektīvai krāpšanas un viltošanas apkarošanai.
- (12) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un minētās rīcības mēroga un iedarbības dēļ šo mērķi var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu ar šo regulu nenosaka neko tādu, kas nav vajadzīgs minētā mērķa sasniegšanai,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants **Priekšmets**

Šī regula nosaka īpašus un pagaidu pasākumus, kas piemērojami transportlīdzekļa vadītāja dokumentiem, kurus Ukraina izdevusi saskaņā ar tās tiesību aktiem un kuri ir tādu personu turējumā, kurām saskaņā ar Direktīvu 2001/55/EK un Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382 ir pagaidu aizsardzība vai pienācīga aizsardzība saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

2. pants **Definīcijas**

Šajā	regulā	“vadītāja	dokumenti”	ir:
(a)	Ukrainas izdotas vadītāja apliecības, kas apliecina apstākļus, kādos transportlīdzekļa vadītājam ir atļauts vadīt transportlīdzekli saskaņā ar Ukrainas tiesību aktiem;			
(b)	profesionālās kompetences sertifikāti, ko Ukraina saskaņā ar saviem tiesību aktiem, kas pieņemti, lai īstenotu Direktīvu 2003/59/EK, saskaņā ar 368. panta 1. punktu un XXXII pielikumu Asociācijas nolīgumā starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Ukrainu, no otras puses, izdod tiem autotransporta līdzekļu vadītājiem, kuri veic starptautiskos kravu vai pasažieru autopārvadājumus, uz kuriem attiecas minētā direktīva.			

3. pants **Ukrainas izdoto vadītāja apliecību atzīšana**

1. Ukrainas izdotas derīgas vadītāja apliecības atzīst Savienības teritorijā, ja to turētājiem ir piešķirta pagaidu aizsardzība vai pienācīga aizsardzība saskaņā ar valsts tiesību aktiem saskaņā ar Direktīvu 2001/55/EK un Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382 vismaz līdz brīdim, kad pagaidu aizsardzību vairs nepiemēro.
2. Ja personai, uz kuru attiecas pagaidu aizsardzība vai pienācīga aizsardzība saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ir vadītāja apliecība, kā minēts 1. punktā, dalībvalstis nepieprasa uzrādīt ne tās apliecinātu tulkojumu, ne starptautisko vadītāja atļauju, kas minēta 1968. gadā Vīnē noslēgtās Konvencijas par ceļu satiksmi 41. panta 1. punktā.

4. pants **Profesionālās kompetences sertifikāti**

1. Pēc pieprasījuma no Ukrainas izdota profesionālās kompetences sertifikāta turētāja, kā definēts 2. panta b) punktā, kam ir pagaidu aizsardzība vai pietiekama aizsardzība saskaņā ar valsts tiesību aktiem saskaņā ar Direktīvu 2001/55/EK un Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382, dalībvalsts, kurā minētajam turētājam ir piešķirta pagaidu uzturēšanās atļauja, vai dalībvalsts, kurā minētajam turētājam ir pienācīga aizsardzība saskaņā ar valsts tiesību aktiem, var:
 - (a) atkāpjoties no Direktīvas 2006/126/EK I pielikuma 12. punkta, atzīmēt īpašu Savienības pagaidu kodu “95.01”, kam seko tā derīguma termiņš attiecīgās personas vadītāja apliecības 2. puses 12. laukā, ar noteikumu, ka minētajai personai ir minētās dalībvalsts izdota Savienības parauga vadītāja apliecība; vai
 - (b) minētajai personai izdod vadītāja kvalifikācijas karti ar īpašu Savienības pagaidu kodu “95.01”, kam seko tās derīguma termiņš minētās vadītāja kvalifikācijas kartes 2. puses 10. laukā, kā minēts Direktīvas 2003/59/EK 10. panta 1. punktā.

Šādas vadītāja kvalifikācijas kartes izdod un šādas vadītāja apliecības marķē tikai tad, ja to turētājiem ir pagaidu aizsardzība vai pienācīga aizsardzība saskaņā ar valsts tiesību aktiem saskaņā ar Direktīvu 2001/55/EK un Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382.

2. Vadītāja kvalifikācijas kartes un atzīme uz vadītāja apliecībām, kas minētas 1. punkta a) un b) apakšpunktā, ir savstarpēji atzītas Savienības teritorijā. Uzskata, ka šādu vadītāja kvalifikācijas karšu vai šādu marķētu vadītāja apliecību turētāji atbilst Direktīvas 2003/59/EK 3. pantā noteiktajai prasībai par obligāto sākotnējo kvalifikāciju, kas vajadzīga, lai veiktu transportlīdzekļa vadīšanas darbības.

3. Šādu vadītāja kvalifikācijas karšu vai uz vadītāja apliecībām norādītā īpašā pagaidu Savienības koda pievienotais administratīvais derīgums nepārsniedz pagaidu aizsardzības ilgumu attiecībā uz pārvietotām personām no Ukrainas, kā minēts Direktīvas 2001/55/EK 4. pantā, turētāja pagaidu aizsardzības vai atbilstīgas aizsardzības ilgumu saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai vadītāja apliecības derīguma termiņu, atkarībā no tā, kurš termiņš ir agrāks.

Ja pagaidu aizsardzību pagarina saskaņā ar Direktīvas 2001/55/EK 4. pantu, dokumentu, kas izdots saskaņā ar 1. punktu, attiecīgi atjauno dalībvalsts, kurā dokumenta turētājam ir piešķirta pagaidu uzturēšanās atļauja vai kur tas saņem pienācīgu aizsardzību saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

4. Pirms 1. punktā minētās vadītāja kvalifikācijas kartes izdošanas vai pirms 1. punktā minētās vadītāja apliecības apzīmēšanas ar īpašo Savienības pagaidu kodu “95.01” dalībvalstis pieprasa, lai minētajā punktā minētā profesionālās kompetences sertifikāta turētājs izietu obligāto papildu apmācību, kas pabeigta ar pārbaudi, lai pārlicinātos, ka transportlīdzekļa vadītājam ir Direktīvas 2003/59/EK I pielikuma 1. iedaļā noteiktais zināšanu līmenis.

Papildu obligātās apmācības ilgums nepārsniedz 60 stundas, tostarp vismaz 10 individuālās vadīšanas stundas, kā noteikts Direktīvas 2003/59/EK I pielikuma 2. iedaļas 2.1. punktā.

Minētās apmācības beigās dalībvalsts kompetentās iestādes vai to izraudzīta organizācija rakstiski vai mutiski eksaminē vadītāju.

Dalībvalstis informē Komisiju par valsts noteikumiem, kas pieņemti saskaņā ar šo pantu, pirms vadītāja kvalifikācijas kartes izdošanas vai pirms 1. punktā minētās vadītāja apliecības marķēšanas.

5. Ja personai, kurai saskaņā ar Direktīvu 2001/55/EK un Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382 ir piešķirta pagaidu aizsardzība vai pienācīga aizsardzība saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ir pazaudēts vai nozagts profesionālās kompetences sertifikāts, kā definēts 2. panta b) punktā, dalībvalsts, kurā minētajai personai ir piešķirta pagaidu uzturēšanās atļauja vai kurā tai ir pienācīga aizsardzība saskaņā ar valsts tiesību aktiem, pēc minētās personas, tostarp Ukrainas kompetento iestāžu, pieprasījuma var pārbaudīt, vai minētajai personai ir derīgs profesionālās kompetences sertifikāts, ko Ukraina izdevusi saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, un minētajai personai nav dokumenta, ko saskaņā ar 1. punktu marķējusi vai izdevusi cita dalībvalsts.

Pēc minētās pārbaudes veikšanas attiecīgā dalībvalsts var izdot vadītāja kvalifikācijas karti vai vadītāja apliecībā atzīmēt īpašo Savienības pagaidu kodu “95.01” saskaņā ar 1. un 2. punktā noteiktajām procedūrām.

6. Dalībvalstis neatjauno vadītāja kvalifikācijas karti vai īpašā Savienības pagaidu koda “95.01” marķējumu uz 1. punktā minētās vadītāja apliecības, ja tās turētājam vairs nav pagaidu aizsardzības vai pienācīgas aizsardzības saskaņā ar valsts tiesību aktiem saskaņā ar Direktīvu 2001/55/EK un Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382.

5. pants

Ukrainas izdoto vadītāja dokumentu derīguma termiņa pagarināšana

Neskarot 1. pantu, ja Ukraina pieņem lēmumus pagarināt tās izdoto vadītāja dokumentu, kam beidzies derīguma termiņš, derīguma termiņu, dalībvalstis atzīst minētos lēmumus ar noteikumu, ka Ukraina par to informē Savienību un tās dalībvalstis.

6. pants

Pazaudētas vai nozagtas Ukrainas izdotas vadītāja apliecības

1. Ja persona, uz kuru attiecas pagaidu aizsardzība vai pienācīga aizsardzība saskaņā ar valsts tiesību aktiem saskaņā ar Direktīvu 2001/55/EK un Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382, deklarē savas vadītāja apliecības nozaudēšanu vai zādzību, dalībvalsts, kurā šai personai ir piešķirta pagaidu uzturēšanās atļauja vai kurā tai ir pienācīga aizsardzība saskaņā ar valsts tiesību aktiem, pēc minētās personas, tostarp Ukrainas kompetento iestāžu, pieprasījuma pārbauda vadītāja tiesības, ko šī persona ieguvusi saskaņā ar Ukrainā piemērojamiem tiesību aktiem, un ka neviena cita dalībvalsts minētajai personai saskaņā ar šo pantu nav izdevusi vadītāja apliecību, jo īpaši, lai pārliecinātos, ka vadītāja apliecība nav ierobežota, apturēta vai atņemta.
2. Atkāpjoties no Direktīvas 2006/126/EK 11. panta 6. punkta, pēc 1. punktā minētās verifikācijas veikšanas dalībvalsts attiecīgajai personai var izdot tās pašas kategorijas vai kategoriju vadītāja apliecību, pamatojoties uz Savienības paraugu, kas noteikts Direktīvas 2006/126/EK I pielikumā. Šādā gadījumā un atkāpjoties no Direktīvas 2006/126/EK I pielikuma 12. punkta, dalībvalstis vadītāja apliecībā 12. ailē ievieš īpašu Savienības pagaidu kodu "99.01", kas nozīmē "*Īpašu izdošanu, kas derīga tikai pagaidu aizsardzības laikā (zaudēta vai nozagta UA apliecība)*".
3. Šā panta 2. punktā minēto vadītāja apliecību savstarpēji atzīst Savienībā. Tās administratīvais derīgums nepārsniedz pagaidu aizsardzības ilgumu attiecībā uz pārvietotām personām no Ukrainas, kā minēts Direktīvas 2001/55/EK 4. pantā, turētāja pagaidu aizsardzības vai pienācīgas aizsardzības ilgumu saskaņā ar valsts tiesību aktiem, atkarībā no tā, kurš termiņš ir agrāks.

Ja pagaidu aizsardzību pagarina saskaņā ar Direktīvas 2001/55/EK 4. pantu, vadītāja apliecību, kas izdota saskaņā ar 2. punktu, attiecīgi atjauno dalībvalsts, kurā dokumenta turētājam ir piešķirta pagaidu uzturēšanās atļauja vai kur tas saņem pienācīgu aizsardzību saskaņā ar valsts tiesību aktiem.
4. Ja 1. punktā minētā pārbaude nav iespējama, attiecīgā dalībvalsts neizdod 2. punktā minēto vadītāja apliecību. Šādā gadījumā dalībvalsts attiecīgajai personai var izdot vadītāja apliecību, kas ir derīga tikai tās teritorijā, saskaņā ar tās tiesību aktiem, kura atšķiras no Direktīvas 2006/126/EK I pielikumā noteiktā parauga.
5. Dalībvalstis neatjauno 2. punktā minēto vadītāja apliecību, ja tās turētājam vairs nav pagaidu aizsardzības vai pienācīgas aizsardzības saskaņā ar valsts tiesību aktiem saskaņā ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382.

7. pants

Krāpšanas un viltošanas novēršana

Piemērojot šo regulu, dalībvalstis izmanto visus piemērotos līdzekļus, lai novērstu un apkarotu krāpšanu un transportlīdzekļa vadītāja dokumentu viltošanu, tostarp pārbaudot ar šiem dokumentiem saistītās tiesības.

Dalībvalstis nepiemēro šīs regulas noteikumus transportlīdzekļa vadītāja dokumentiem, ko Ukraina izdevusi elektroniskā formātā, ja tās nespēj pārbaudīt to autentiskumu, integritāti un derīgumu.

8. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

1. Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
2. Saskaņā ar Direktīvas 2001/55/EK 6. pantu šo regulu beidz piemērot nākamajā dienā pēc tam, kad beidzies pagaidu aizsardzības piemērošanas periods attiecībā uz pārvietotām personām no Ukrainas, kā norādīts minētās direktīvas 4. pantā.
3. Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*